

Inspirerende handleiding voor onzichtbare restauraties

Het esthetische gevoel: een attitude

De esthetische tandheelkunde heeft door het werk van een groep uiterst bevlogen tandartsen en tandtechnici een vaste plek binnen het werkterrein van de algemeen practicus ver-overd. De namen van Pascal en Michel Magne, Galip Gürel en Willi Geller worden, naast die van anderen, daarbij door velen genoemd. Deze vakbroeders hebben de ontwikkeling van het denken over schoonheid en kwaliteit vormgegeven en van iedere tandarts mag tegenwoordig worden verwacht dat hij of zij met enig gevoel voor esthetiek het vak beoefent. De natuur bepaalt het kader en de tandarts (vaak samen met de tandtechnicus) de mogelijkheden. Het natuurlijke gebit op een zo natuurlijk mogelijke wijze in stand houden is het doel van de ware esthetisch ingestelde tandarts en het gaat daarbij al lang niet meer om gewoonweg 'bling bling'- of 'witter-dan-wit'-tandheelkunde.

In alle facetten van de restauratieve tandheelkunde speelt dit streven naar natuurlijk ogende, en dus mooie restauraties een rol.

Belangrijk is het om een echt goede onzichtbare vestibulaire composietrestauratie te kunnen (en willen) maken. Belangrijk is het om goed minimaal invasieve behandelingen uit te kunnen voeren, zoals het vervaardigen van perfecte facings en inlays. Belangrijk is het om materiaalkennis te hebben en de modernste technieken te beheersen.

Zo'n uiterst precieze en bekwaame tandarts is Hans Beekmans, de auteur van het onlangs verschenen boek 'Esthetische Tandheelkunde - Casuïstiek en Tips'. Hij ziet de esthetische tandheelkunde als een natuurlijke benadering van het vak. Hij omschrijft dit principe in zijn inleiding als volgt: 'Het begint al bij kleine composietvullingen, waarvan kleur, vorm en oppervlak bepalend zijn voor zowel het natuurlijke aanzicht als

het natuurlijke functioneren van het gebit. Voor iedere restauratie is het een uitdaging deze zo onzichtbaar mogelijk te maken en waarvan de patiënt niks merkt; ook de occlusie en articulatie dienen natuurlijk te zijn.'

Attitude

Beekmans vindt de esthetische tandheelkunde vooral een houding, een attitude tegenover de patiënt en diens gebit: 'De esthetische tandarts streeft naar een perfect functionerend gaaf en gezond gebit, met het belang van de patiënt voorop.' Met deze uitspraak als leidraad presenteert hij een breed scala aan uitgebreid gefotografeerde en helder beschreven casussen. De casuïstiek is zonder uitzondering afkomstig uit een serie artikelen uit dit tijdschrift. Ze zijn, nadat ze zijn geredigeerd en opnieuw opgemaakt, in dit boek onderverdeeld in zeven hoofdstukken, gesorteerd op materiaalgebruik en techniek. De hoofdstukken zijn: Composiet, Kronen en bruggen en inlays, Porseleinen facings, Implantaten, Orthodontie, Tandtechniek, Endodontie. Aan het eind van het boek is een handig register opgenomen, met trefwoorden om een en ander snel te kunnen vinden. Ieder deel bestaat uit een korte, maar

inspirerende inleiding, gevolgd door diverse casussen uit eigen praktijk en altijd, als toetje, enkele zeer aansprekende persoonlijke tips. Alleen al voor veel van deze tips is dit boek het bestuderen waard. Het gaat om vaak relatief eenvoudige handigheidjes die iedere tandarts succes opleveren. Voorbeelden zijn: het niet eerst laten uitharden van het adhesief om lelijke composietranden te voorkomen, het polijsten van de randen van een (kroon)preparatie met een brownie om zo perfect aansluitende kroonranden te garanderen, of door de putty-mal te relinen met Fit Checker voor het verkrijgen van een echt goede tijdelijke kroon.

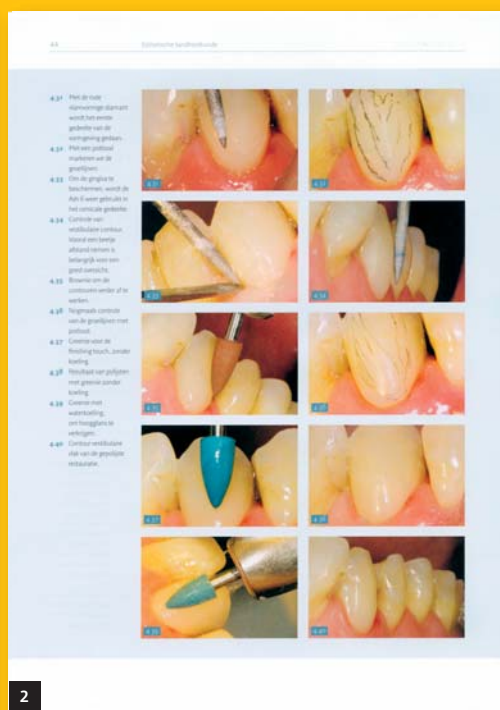
Uit de zeven hoofdstukken heb ik vier delen geselecteerd die ik bijzonder en kenmerkend vind voor dit boek.

Composietfacings

In de inleiding legt Hans Beekmans uit dat het vooral de onderincisieven zijn waar deze restauraties hun volle potentieel openbaren: 'Het prepareren voor een porseleinen facing op een ondertand vraagt namelijk een flink offer in tandmateriaal en levert esthetisch maar weinig winst op.' Je kunt een composietfacing zó op de tand aanbrenge, zonder enige schade. Alleen het etsen irriteert de tand. Composiet kan veel hebben, het is slijtvast en eenvoudig te repareren. Stap voor stap worden talloze behandelprincipes besproken en geïllustreerd. Door deze nauwkeurige beschrijvingen ontstaat alleen soms de vraag om nog meer toelichting. Juist sommige technieken, gebruikt in uitgebreide casussen, doen verlangen naar nog meer uitleg die zo'n prachtig resultaat dichterbij kunnen brengen voor de geïnteresseerde tandarts. Zoals de 'mal-techniek' of de 'methode-Hein', maar misschien volgen daar in de toekomst nog een paar verhelderende artikelen over in TandartsPraktijk. Of kan de behandelaar dit alleen bereiken door veel te

1

2

1. Een pagina uit het hoofdstuk 'Composiet-facings'.
2. Afwerken van een vestibulaire composiet-restauratie.

oefenen en het juiste gevoel te ontwikkelen?

Uit diverse mooi gedocumenteerde behandelingen komen tal van praktische behandelstappen en tips; preparer in de sulcus met een rood hoekstuk, laag toerental (5.000 tot 10.000 toeren) en lichte druk, spoel de etsgel zeer lang weg, alleen met water en niet met een spray; de adhesief mag niet worden uitgehard om zo de composiet tot in de uiterste puntjes te laten vloeien, de randaansluiting in de sulcus is hier allerbelangrijkst, de rest kan later nog worden gecorrigeerd, bijvoorbeeld met een composietmes (wie wist dat zoiets bestond?). Ook voor de afwerking heeft Beekmans zijn eigen borensetje en methode ontwikkeld. Van basisvorm tot hoogglans staat nu eens een keer écht goed beschreven, met exact toerental, al of geen koeling, boordruk en beweging en de richting die je moet maken tijdens het boren. Deze polijstmethode heb ik in mijn praktijk gelijk uitgeprobeerd en de glans is nu eenvoudig gegarandeerd. Dit is vooral te danken aan de watergekoelde 'superglans' greenie.

De vestibulaire vulling

Dit zijn lastige restauraties op een doorgaans duidelijk zichtbare plaats. Een goed gladde restauratie helpt de tandplaque weghouden en is, mits er vakwerk geleverd is, nog duurzaam

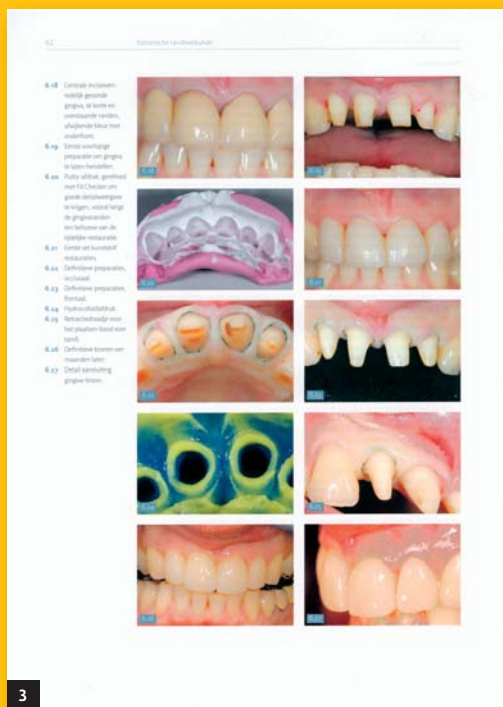
ook. Beekmans laat in een zeer uitgebreid gedocumenteerde casus de vervaardiging van twee cervicale composietrestauraties in 12 en 13 zien. Na (wel) anderhalf uur werk heeft de auteur beide elementen weer voorzien van een helemaal fris en glad labiaal vlak, dat goed oogt en nog jaren meekan. Dit wordt bedoeld met 'natuurlijk herstel'.

Dit is de attitude van de esthetisch tandarts. De totale behandeling is opgebouwd uit perfecte stappen. Iedere stap wordt uiterst precies uitgevoerd. Twee keer wordt de cariësiindicator aangebracht, de sulcus wordt schoon gemaakt met de curette, de gingiva wordt tijdens het prepareren keurig beschermd met een platte Ash 6, ook de matrijsband moet exact op maat worden afgeknipt na het plaatsen, drie lagen primer (volgens het boekje) erop - en zo gaan de stappen maar door tot de vier fasen waar de restauratie uiteindelijk helemaal glad en glanzend gepolijst wordt. Alles duidelijk gefotografeerd en bondig omschreven. Dit is ook de basis van de esthetische tandheelkunde: een zeer nauwkeurige behandeling, technisch uiterst precies uitgevoerd met onderbouwde kennis en de modernste materialen.

Kronen, bruggen en inlays

'De biologische breedte is een heilig gebied.' Met deze quote begint dit hoofdstuk.

Het gaat in de esthetische tandheelkunde niet alleen maar over het zo mooi en wit mogelijk maken van de lach, maar over de mondgezondheid en over voorspelbaar werken. Om rood en gezwollen tandvlees rondom de kroonranden te voorkomen heeft Beekmans de methodes van de Amerikaan John Kois en de Zwitser Fritz Kopp gemodificeerd tot zijn eigen methode. Deze draait voornamelijk om één belangrijke praktische handigheid. Beekmans stopt een Gingibraïd-draadje tot in de bodem van de sulcus en blijft hier dan altijd net boven met de outline van de preparaties. Zo blijf je altijd op voldoende afstand van het bot, met respect voor de biologische breedte. De gingiva en de draad worden dan weer tijdens het boren keurig beschermd met de platte Ash 6. Ook de pontics van frontbruggen kunnen voorspelbaar in de gingiva worden gelegd. Middels een speciale techniek (die Beekmans heeft overgenomen van de slimme Israëliëse collega Nitzan Bichacho) wordt in het tandvlees tot op het bot een holte ('kulk') geboord, die dan eerst door een tijdelijke dummy afgevormd wordt en later door een platte, definitieve dummy wordt gestabiliseerd onder de brug. De techniekstappen komen weer uitgebreid aan bod. Foto's van het opbrengen van het porselein tot de controle van de preparatie met Fit Checker bieden veel informatie.

3. Uit het hoofdstuk 'Voorspelbare kroonranden'.

Tandtechniek

De *master ceramist* is van onschatbare waarde om de patiënten het beste te bieden. Typerend voor de bevolgen

auteur is het volgende citaat: 'Ik herinner me, dat ik in mijn studententijd alleen tot voor mij bevredigende resultaten kwam als ik met een tandtechnicus werkte in wie ik mijn enthousiasme voor natuurlijke oplossingen herkende.' Herkenbaar voor velen is dat gek genoeg de werkstukken waar je allebei het meeste voor doet en moet doen, jammer genoeg uiteindelijk niet altijd de mooiste zijn. Aan hand van diverse casussen toont Beekmans hoe de tandarts en de tandtechnicus samen (!) tot mooie, *voorspelbare* resultaten komen. Je krijgt inzicht in het vakmanschap en de artistieke van de technicus: het wegtoveren van 'black holes', het creëren en boetsen van een goede set-up van was, de bewerkelijke techniek van het maken van een porseleinen veldspaat facing en ook de camouflerende effecten van roze porselein komen aan de orde. Juist voor de esthetisch ingestelde tandarts is het zo belangrijk om dit soort technische aspecten goed te begrijpen.

Aan het eind van dit deel volgen onder andere nog deze bruikbare tips: De tool van de technicus om perfecte

randaansluitingen te bewerkstelligen is een microscoop; dat verplicht de tandartsen een perfecte afdruk te leveren. Door goed overleg met de tandtechnicus is zijn bereidheid om fouten van de tandarts op te lossen groter. Een autoritaire benadering is de minst constructieve.

Ten slotte

In alle hoofdstukken van het boek laat Hans Beekmans meer dan voldoende inspirerende hoogstaande tandheeldkunde zien. Soms zijn de behandelstappen te bijzonder of gecompliceerd om gelijk navolging te kunnen geven. Maar met de juiste houding van de tandarts kan hier natuurlijk altijd aan gewerkt worden. Voor degenen die de instelling van een esthetisch tandarts al heeft, is dit boek een goede aanvulling boordevol echt handige tips. Alle andere tandartsen zullen door de knappe casussen met mooie foto's en bezielende teksten vanzelf meer geïnspireerd te werk gaan en misschien uiteindelijk dan ook wel de attitude van een esthetisch tandarts ontwikkelen. «